

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 78. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789483584/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

LYS OG SKYGGER

Hos personalet ved skuespillet vandt jeg imidlertid mange vel-
yndere og især velynderinder mellem de ældre damer; blandt dem
doværende madam Wexschall (siden fru Nielsen), hvis godhed og
venlighed jeg satte stor pris på. Hun indbød mig ofte til sig i sit
hjem, hvor flere åndrige personligheder havde adgang, som jeg alt
havde lært at kende hos fru Gyllenbourg; også hun og sønnen
kom i dette hus, saamt flere af deres omgangsvener som professor
Möhl, professor v. Schmidten og dr. David. Da sæsonen var tilen-
de, indbød madam Wexschall mig til at følge med dem og blive
hos dem en månedstid i Ermelundshuset, hvor de i ferien ville lig-
ge på landet. Dette var en stor lyksalighed for mig, der i høj grad
elskede skov, sø og mark; min længsel efter at opholde mig i
længere tid midt i en dejlig natur skulle jeg få stillet for første
gang, og det i h e n d e s selskab. Hjertet hoppede af glæde i mig
ved tanken herom. Jeg drog da ud med dem på den bestemte dag,
og uforglemmelig er mig dette ophold. Når jeg her vandrede ene
om i skov og mark, genkendte jeg næppe mig selv. En følelse, en
ubeskrivelig følelse af lykke og glæde gennemstrømmede da mit
hele væsen, og idet jeg gik og plukkede de utallige små blomster
og græsarter, som snart blev bundne i buketter, snart i krønse, øn-
skede jeg, at jeg således kunne blive gående hele mit liv – en sådan
fylde lå der for mig i denne ensomhed – en fylde, syntes mig,
som intet selskab kunne erstatte. Mange små romantiske sværme-
rier faldt mig ind; jeg talte til fuglene, til blomsterne, til skyerne
og så vink af noget overnaturligt i det, de fleste vel ikke ville ha-
ve anset. Undertiden gik denne stille lykke over til et vemod, der
fremkaldte heede, men velgørende tårer.

[En dag under mit ophold på dette sted foregik der noget i mig,
der senere i høj grad har vakt min forundring, thi det viste mig,
at der på bunden af min sjæl var dæmoner, jeg måtte vogte mig
for. Madam Wexschall havde et eneste barn, en lille pige på 4 til
5 år. Dette barn bidrog meget til min lyksalighed; jeg kælede for
det, som for alle små børn, og hun og jeg var de bedste venner.
En dag gik jeg ene med den lille pige i det tykke af Ermelunds-
skoven; da overfaldt mig en – hvad skal jeg kalde det – en ond
og ubegribelig lyst. Hendes glæde og latter blev mig på én gang

imod, og jeg begyndte at skændte på det stakkels barn for alt, hvad hun sagde og gjorde. Med stor tålmod og fromhed tog hun imod alt, men netop dette var mig imod, og hendes ro forøgede min uro. Det forekom mig, at jeg ikke kunne komme til ro, med mindre jeg så hendes tårer flyde. Dette ville imidlertid aldeles ikke lykkes; mere og mere tirret ved hendes ligegyldighed gjorde jeg det ene forsøg efter det andet, snart løb jeg fra hende, snart skændte jeg for ingen ting, intet hjalp. Som i en slags fortvivlelse greb jeg nu til det sidste middel. Vi kom til en skrænt, der førte ned til en dyb og mørk kløft; næsten ude af mig selv tog jeg hende nu ved hånden, løb i det stærkeste trav ned i denne fordybning, slap hende derpå og ilede ene op på kanten. Dette var for meget for det arme barn; hun gav sig nu til at skrigte og græde, så den ene tåre ikke biede på den anden. I samme øjeblik veg min onde dæmon fra mig, jeg kunne atter trække vejret, løb ned og kyssede hende og trykkede hende op til mig og vidste ikke det gode, jeg ville og kunne gjort mod den lille. Dybt skammede jeg mig over dette ondefald og gik hjem med de hårdeste bebrejdelser og samvittighedsnag over min slette handling. Gud være lovet! Det var første og sidste gang, jeg har følt noget sådant. Jeg grublede meget herover og tænkte, at en djævel vist har måttet være i min nærhed. Hver gang jeg senere i mit liv er kommet forbi dette mig uforglemmelige sted i skoven, har jeg altid følt mig uhyggeligt tilmode.]

Under dette ophold hos Wexschallis så jeg første gang digteren Adam Oehlenschläger, der en dag kom med sin datter Charlotte for at gøre et besøg. Hvilken betydning denne mand havde for enhver dansk var mig dengang næsten ukendt, men desuagtet gjorde hans personlighed et dybt indtryk på mig, og jeg erindrer, at jeg stillede mig bag et stort træ for ubemærket af ham og de andre at kunne betragte ham. Trægruppen, belysningen, bordet, hvorved han sad med madam Wexschall – alt ser jeg endnu så tydeligt, som om det havde været i går. Hans datter tiltrak sig også min opmærksomhed. Hendes livlighed og frihed forundrede mig. Jeg ser hende endnu for irine øjne, således som hun om aftenen i det klare måneskin for at fornøje madam W. havde løsnet sit lange gule hår, trådte ud af huset og skred hen imod os, der sad i et lysthus. Hendes øjne glimrede så stikkende, at jeg syntes,